

สิทธิตามสิทธิบัตร

Patent Rights

ดร. เลอשרร ธนสุกาญจน์

lerson@lerson.com

TRIPS Article 28: Rights Conferred

1. A patent shall confer on its owner the following exclusive rights:
 - (a) where the subject matter of a patent is a product, to prevent third parties not having the owner's consent from the acts of: **making, using, offering for sale, selling, or importing⁶ for these purposes that product;**
 - (b) where the subject matter of a patent is a process, to prevent third parties not having the owner's consent from the act of **using the process,** and from the acts of: **using, offering for sale, selling, or importing for these purposes at least the product obtained directly by that process.**
2. Patent owners shall also have the right to **assign, or transfer by succession,** the patent and to **conclude licensing contracts.**

This right, like all other rights conferred under this Agreement in respect of the use, sale, importation or other distribution of goods, is subject to the provision of Article 6 [Exhaustion].

สิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตร

- สิทธิในการแสวงหาประโยชน์จากการประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตร (Economic Right)
- สิทธิที่จะใช้ถ้อยคำที่แสดงว่าได้รับสิทธิบัตร (“Patent Pending” and the like)
- สิทธิที่จะอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิตามสิทธิบัตร (Right to Grant Patent Licenses)
- สิทธิที่จะโอนสิทธิบัตรให้แก่บุคคลอื่น (Right to Transfer Patent Right)

สิทธิการหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ ของผู้ทรงสิทธิบัตร

[มาตรา ๓๖ วรรคแรก สิทธิแต่ผู้เดียวของผู้ทรงสิทธิบัตร] ผู้ทรงสิทธิบัตรเท่านั้นมีสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ สิทธิในการผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขายหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร

(๒) ในกรณีสิทธิบัตรกรรมวิธี สิทธิในการใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร ผลิตใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขายหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้ กรรมวิธีตามสิทธิบัตร

[มาตรา ๓๖ ทวิ ขอบเขตของสิทธิ] สิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรตามมาตรา ๓๖ ในการประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตรมีขอบเขตดังระบุในข้อถือสิทธิ ในการวินิจฉัยขอบเขตของการประดิษฐ์ตามข้อ ถือสิทธิ ให้พิจารณาลักษณะของการประดิษฐ์ที่ระบุในรายละเอียดการประดิษฐ์และรูปเขียนประกอบด้วย

ขอบเขตของการประดิษฐ์ที่ได้รับความคุ้มครองย่อมคลุมถึงลักษณะของการประดิษฐ์ที่แม้จะมีได้ระบุในข้อถือสิทธิโดยเฉพาะเจาะจง แต่เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ประโยชน์ใช้สอย และทำให้เกิดผลทำนองเดียวกับลักษณะของการประดิษฐ์ที่ระบุไว้ในข้อ ถือสิทธิตามความเห็นของบุคคลที่มีความชำนาญในระดับสามัญในศิลปะหรือวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์นั้น

TRIPS Article 28

พรบ. สิทธิบัตร มาตรา 36

1. A patent shall confer on its owner the following exclusive rights:

ผู้ทรงสิทธิบัตรเท่านั้นมีสิทธิดังต่อไปนี้

(a) where the subject matter of a patent is a product, to prevent third parties not having the owner's consent from the acts of:

(๑) ในกรณีสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ สิทธิในการ

making, [ฝรั่งไม่ใช้คำว่า “manufacturing”]

▪ **ผลิต** [ไทยใช้คำนี้แทนคำว่า “ทำ”]

using

▪ **ใช้** [ผลิตภัณฑ์]

selling [ไม่มีถ้อยคำว่า **possessing for sale**]

▪ **ขาย มีไว้เพื่อขาย**

offering for sale or

▪ **เสนอขาย หรือ**

importing⁶ for these purposes that product;

▪ **นำเข้ามาในราชอาณาจักร** ซึ่งผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร

(b) where the subject matter of a patent is a process, to prevent third parties not having the owner's consent from the act of

ในกรณีสิทธิบัตรกรรมวิธี สิทธิในการ

using the process,

▪ **ใช้** [กรรมวิธีตามสิทธิบัตร]

and from the acts of:

[ไม่มีคำว่า **“making”**]

▪ **ผลิต**

using

▪ **ใช้** [ผลิตภัณฑ์]

selling [ไม่มีถ้อยคำว่า **“possessing for sale”**]

▪ **ขาย มีไว้เพื่อขาย**

offering for sale or

▪ **เสนอขาย หรือ**

importing⁶ for these purposes at least the product obtained **directly** by that process.

▪ **นำเข้ามาในราชอาณาจักร** ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร [ไม่มีข้อความว่า **“โดยตรง”**]

การผลิตผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร

- ผลิต = manufacture = ใช้การประดิษฐ์ในการอุตสาหกรรม (ตามความหมายของการประดิษฐ์ตามกฎหมายสิทธิบัตรไทย) หรือด้วยวัตถุประสงค์ทางการค้า (คือตรงกันข้ามกับ experimental use)

การใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร

- ใช้ = การกระทำตามลักษณะของกรรมวิธีที่ระบุในข้อถือสิทธิ

สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ก่อให้เกิดการผูกขาดที่สมบูรณ์ มากกว่าสิทธิบัตรกรรมวิธี

product patent is stronger than process patent

- สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ (product patent) ก่อให้เกิดการผูกขาดในการผลิตแล้วยังคลุมไปถึงการจำแนกแจกจ่ายด้วยวิธีต่างๆ เช่นการขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย และนำเข้าแล้วยังคลุมต่อไปถึงการใช้ product นั้นอีกด้วย ผู้ทรงสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์สามารถห้ามผู้อื่นผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขามีสิทธิบัตรอยู่ไม่ว่าจะผลิตด้วยกรรมวิธีใด
- สิทธิบัตรกรรมวิธี (process patent) คุ้มครองเฉพาะการใช้กรรมวิธี (และตาม TRIPS ยังคุ้มครองไปถึงการใช้ ขาย ฯลฯ ในผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีนั้น แต่ถ้าคู่แข่งหาวิธีเสี่ยงไปใช้วิธีอื่นที่จะผลิตได้ผลิตภัณฑ์เดียวกัน (invent around) จนสามารถผลิตสินค้าชนิดเดียวกันได้ ผู้ทรงสิทธิบัตรกรรมวิธีก็ไม่สามารถห้ามคู่แข่งนั้นได้

Product vs Process Patent

▪ [คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3523/2537]

- โจทก์ร่วมเป็นผู้ทรงสิทธิบัตรการประดิษฐ์ลูกตะกร้อพลาสติก (Product Patent)
- จำเลยผลิตลูกตะกร้อพลาสติกที่มีลักษณะเหมือนกับลูกตะกร้อของโจทก์

สิทธิบัตร ... ที่โจทก์ร่วมได้รับนั้น เป็นสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ... ไม่ใช่การประดิษฐ์ที่ได้มาซึ่งกรรมวิธีใหม่ จากข้อถือสิทธิ ... การที่จะวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ผลิตรายใดจะเป็นการละเมิดสิทธิบัตรของโจทก์ร่วมหรือไม่ ย่อมจะต้องพิจารณาที่ผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ไม่ใช่พิจารณาที่กรรมวิธีการผลิต ดังจะเห็นได้จากในข้อถือสิทธิของสิทธิบัตรของโจทก์ร่วมไม่ได้กล่าวถึงวิธีสานตะกร้อไว้เลย ... เมื่อเป็นเช่นนี้ ไม่ว่าผู้ผลิตรายใดซึ่งผลิตตะกร้อพลาสติกจะพัฒนาวิธีการสานตะกร้อพลาสติกให้ดีกว่าหรือต่างไปจากวิธีการสานของโจทก์ร่วมเพียงใดก็ตาม หากลูกตะกร้อที่ผลิตออกมา มีรูปทรงประกอบด้วยแถบวง

...

การขาย มีไว้เพื่อขาย หรือเสนอขาย ซึ่ง ผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร หรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิต โดยใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร

- การขาย มีไว้เพื่อขาย หรือเสนอขาย ซึ่งผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร หรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร
 - คຸ້ມครองใ้ครบวงจร เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของผู้ทรงสิทธิ
 - ไม่กำหนดว่าใครเป็นผู้ผลิต และไม่ว่าจะได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิบัตรหรือไม่
- การนำเข้า ซึ่งผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร หรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร
- การใช้ผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร หรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร
 - คຸ້ມครองใ้ครบวงจร

บทกำหนดโทษของการละเมิดสิทธิบัตร

- [มาตรา 85] บุคคลใดกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 36 หรือมาตรา 63 [Design] โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- [มาตรา 86] บุคคลใดกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 65 ทศ ประกอบด้วยมาตรา 36 โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [อนุสิทธิบัตรลดโทษลงครึ่งหนึ่งของสิทธิบัตรปกติ]

อย่างไรก็ตามถ้าสิทธิยังไม่เกิด ก็ ไม่สามารถบังคับตามสิทธิได้

- ม่านบังตาประตูเหล็กยัด อนุสิทธิบัตรยังไม่ได้รับการจดทะเบียน สิทธิยังไม่เกิด ไม่สามารถฟ้องละเมิดอนุสิทธิบัตรได้ [คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 107/2531]
- โจทก์ซึ่งเป็นผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรก่อนกำแพงกันดิน Dura Hold II ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย เพราะสิทธิบัตรนั้นไม่ใช่สิทธิบัตรไทย [คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4808/2548 และ 3094/2549]
- โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องว่าจำเลยละเมิดสิทธิบัตร โถบुकเบิกชนิด 4 จานและ 7 จาน เพราะโจทก์ได้รับสิทธิในเครื่องหมายการค้า ไม่ใช่สิทธิบัตร [คำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ ทป 30/2543]

หรือถ้าไม่ใช่ผู้ทรงสิทธิ ก็ไม่มีอำนาจฟ้อง

“ตามเอกสาร ... ที่โจทก์เป็นฝ่ายอ้างส่งมีใจความสำคัญระบุให้ กองทุนสนับสนุนการวิจัยและมหาวิทยาลัย ... เป็นเจ้าของสิทธิในโครงการวิจัยนี้ร่วมกัน โดยมีศาสตราจารย์ ดร. สมชาติ เป็นเพียงผู้ทำการวิจัย ในฐานะข้าราชการของมหาวิทยาลัย ... เท่านั้น จึงไม่ใช่เจ้าของสิทธิในงานวิจัย ที่จะมีอำนาจโอนให้โจทก์ได้ โจทก์จึงไม่อาจอ้างความเป็นเจ้าของสิทธิมาฟ้อง ... เป็นคดีนี้”

[คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4023/2549]

การพิจารณาขอบเขตของการประดิษฐ์

[มาตรา ๓๖ ทวิ วรรคแรก] สิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรตามมาตรา ๓๖ ในการประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตรมีขอบเขตดังระบุในข้อถือสิทธิ ในการวินิจฉัยขอบเขตของการประดิษฐ์ตามข้อ ถือสิทธิ ให้พิจารณาลักษณะของการประดิษฐ์ที่ระบุใน

- รายละเอียดการประดิษฐ์และ

- รูปเขียน

ประกอบด้วย

ตัวอย่าง: สิทธิจะมีได้ ต้องเขียนไว้ในข้อถือสิทธิ

- นอกจากนั้น โจทก์ยังนำสืบว่าโจทก์ใช้น้ำยาพิเศษที่โจทก์คิดค้นขึ้นผสมในสีโป้ว สีวาด และสีฟัน สีดังกล่าวเป็นสีที่มีส่วนผสมพิเศษเพื่อให้ยึดเกาะได้ดีและมีความยืดหยุ่น ซึ่งไม่ปรากฏในรายละเอียดการประดิษฐ์ เห็นว่า สิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรนั้นจะมีขอบเขตอยู่ที่แต่เฉพาะเท่าที่ปรากฏอยู่ในข้อถือสิทธิเท่านั้น โดยการวินิจฉัยขอบเขตของการประดิษฐ์ตามข้อถือสิทธิจะต้องพิจารณาลักษณะของการประดิษฐ์ที่ระบุในรายละเอียดการประดิษฐ์ด้วย ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๖ ทวิ ดังนั้นแม้ความจะปรากฏว่ากรรมวิธีการซ่อมแซมของโจทก์จะประกอบด้วยการใช้เนื้อพลาสติกและน้ำยาที่โจทก์คิดค้น แต่เมื่อรายละเอียดการประดิษฐ์ของโจทก์ไม่ปรากฏกรรมวิธีของโจทก์มีการใช้เนื้อพลาสติกในการซ่อมแซม หรือน้ำยาที่โจทก์กล่าวถึงในรายละเอียดการประดิษฐ์โจทก์ก็ไม่ได้เปิดเผยรายละเอียดว่าเป็นน้ำยาอะไร โจทก์จึงไม่สามารถขอความคุ้มครองในสิ่งที่โจทก์ไม่ได้เปิดเผย ...
- ส่วนตามข้อถือสิทธิข้อที่ ๓ นายไชยวัฒน์ เบิกความว่า เป็นการพ่นสีชั้นลาย โดยใช้สีที่มีส่วนผสมพิเศษที่โจทก์คิดค้นขึ้นเพื่อให้ยึดเกาะพื้นผิวได้ดียิ่งขึ้น ทำให้ลายมีลักษณะเป็นจุดไข่ปลา ซึ่งการพ่นสีจะมีการปรับแต่งหัวกา และปรับแต่งแรงดัน กรรมวิธีดังกล่าวไม่ปรากฏในรายละเอียดการประดิษฐ์และข้อถือสิทธิแต่ประการใด โจทก์จึงไม่มีสิทธิที่จะถือสิทธิในสิ่งที่โจทก์ไม่ได้เปิดเผยไว้ในรายละเอียดการประดิษฐ์ ทั้งนี้ได้มีการขอถือสิทธิไว้แล้ว [คำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ 138/2549 เพิกถอนอนุสิทธิบัตรเลขที่ 1380 กรรมวิธีซ่อมแซมรอยฉีกขาดพื้นผิวของสิ่งบุที่เป็นพลาสติก หนังสือพิมพ์ หรือยาง ทั้งภายในและภายนอกรถยนต์ - ร้าน Fiber Master]

การขยายขอบเขตของการประดิษฐ์ Doctrine of Equivalents

[มาตรา 36 ทวิ วรรคสอง] ขอบเขตของการประดิษฐ์ที่ได้รับ
ความคุ้มครองย่อมคลุมถึงลักษณะของการประดิษฐ์ที่แม้จะมีได้
ระบุในข้อถือสิทธิโดยเฉพาะเจาะจง แต่เป็นสิ่งที่

- คุณสมบัติ
- ประโยชน์ใช้สอย และ
- ทำให้เกิดผลทำนองเดียวกับลักษณะของการประดิษฐ์ที่
ระบุไว้ในข้อ ถือสิทธิ

ตามความเห็นของบุคคลที่มีความชำนาญในระดับสามัญใน
ศิลปะหรือวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์นั้น

Doctrine of Equivalents มีที่มาจาก US

- หลักการ Doctrine of Equivalents มีที่มาจากคดี Winans v. Denmead [56 U.S.] 15 How. 330 [1853]
- If two devices
 - do the same work [ทำงานอย่างเดียวกัน = มีประโยชน์ใช้สอยเช่นเดียวกัน]
 - in substantially the same way [โดยใช้วิธีการเดียวกัน]
 - and accomplish substantially the same result [ทำให้เกิดผลทำนองเดียวกัน]
- they are the same, even though they differ in name, form or shape.
[Union Paper Bag Machine Co. v. Murphy, 97 U.S. 120, 125 [1877]]

ตัวอย่าง Doctrine of Equivalents

1

2

3

สมมติว่าการประดิษฐ์ 1 ได้รับสิทธิบัตรอยู่ รัฐควรจะให้สิทธิบัตรต่อการประดิษฐ์ 2 และ 3 หรือไม่ (เทคโนโลยีพัฒนาใหม่) ?

- คุณสมบัติ
- ประโยชน์ใช้สอย และ
- ทำให้เกิดผลทำนองเดียวกับลักษณะของการประดิษฐ์ที่ระบุไว้ในข้อ ถ้อยสิทธิ

ตัวอย่าง: การใช้มาตรา 36 ทวิ กำหนดความ ครอบคลุมของข้อถือสิทธิ

- [พยานโจทก์] เบิกความว่า สารเคมีในข้อถือสิทธิของยาทั้งโจทก์และจำเลยเป็นตัวเดียวกัน และเขียนเหมือนกันชื่อสามัญว่า ดอคซีแทกเซล ไทรไฮเดรต ... สารเคมีออกฤทธิ์ตัวเดียวกัน ขนาดการใช้เหมือนกัน ขั้นตอนในการเตรียม กรรมวิธีตามข้อถือสิทธิ ... สามารถใช้ในการทำสารเคมีตัวอื่นได้เช่นกัน ตัวทำละลายที่แตกต่างกันอาจให้ผลเหมือนกัน
- นายลอรองท์ เบอ์บอดต์ เบิกความว่าใบกำกับยา ... เป็นสารเคมีตัวเดียวกัน คือ ดอคซีแทกเซล ไทรไฮเดรต เห็นว่าความแตกต่าง ลักษณะของกรรมวิธีแม้จะแตกต่างในแง่ของสารที่เป็นตัวทำละลาย รวมถึงในการตกผลึกหรือการตกตะกอน รวมทั้งการควบคุมอุณหภูมิ ความดัน และความชื้น สัมผัสของการใช้ ก็ถือได้ว่าเป็นกรรมวิธีสามัญหรือปฏิบัติทั่วไปทางด้านเคมี ไม่เห็นชัดเจนว่าเป็นขั้นตอนการปฏิบัติที่สูงขึ้น หรือว่าเป็นผลที่ไม่คาดคิด
- ดังนั้น สิ่งที่เปลี่ยนแปลงก็ไม่ได้ทำให้สารที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสารของโจทก์ ทั้งในรูป โครงสร้างทางเคมีและสรรพคุณที่ใช้รักษา กรรมวิธีของจำเลยไม่ถือว่ามี ความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ ถึงกรรมวิธีการผลิตของโจทก์ กรรมวิธีการผลิตยาของจำเลยจึงไม่แตกต่างกรรมวิธีการผลิตยา [ตามสิทธิบัตร] ของโจทก์ ... [คำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ ทป 79/2548]

สิทธิที่จะใช้ถ้อยคำที่แสดงว่าได้รับสิทธิบัตร

- มาตรา ๓๗ ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิใช้คำว่า “สิทธิบัตรไทย” หรืออักษร สบท. หรืออักษรต่างประเทศที่มีความหมายเช่นเดียวกัน ให้ปรากฏที่ผลิตภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อของผลิตภัณฑ์หรือในการโฆษณาการประดิษฐ์ตามสิทธิบัตร

การใช้คำหรืออักษรตามวรรคหนึ่งต้องระบุหมายเลขสิทธิบัตรไว้ด้วย

- มาตรา ๗๕ ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งไม่มีสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ใช้คำว่า “สิทธิบัตรไทย” “อนุสิทธิบัตรไทย” หรืออักษร สบท. หรือ อสบท. หรืออักษร ต่างประเทศที่มีความหมายเช่นเดียวกัน หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกันให้ปรากฏที่ผลิตภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อของผลิตภัณฑ์ หรือในการโฆษณาการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ใด ๆ
- มาตรา ๗๖ ห้ามมิให้บุคคลใดใช้คำว่า “รอรับสิทธิบัตร” หรือ “รอรับอนุสิทธิบัตร” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน ให้ปรากฏที่ผลิตภัณฑ์ ภาชนะ บรรจุหรือหีบห่อของผลิตภัณฑ์ หรือในการโฆษณาการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ใด ๆ เว้นแต่เป็นผู้ขอรับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคำขอนั้น
- มาตรา ๘๖ บุคคลใดกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๖๕ ทศ ประกอบด้วย มาตรา ๓๖ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงอนุสิทธิบัตร xต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สิทธิที่จะอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิตามสิทธิบัตร

- มาตรา ๓๘ ผู้ทรงสิทธิบัตรจะอนุญาตให้บุคคลใดใช้สิทธิตามสิทธิบัตรของตนตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ หรือจะโอนสิทธิบัตรให้แก่บุคคลอื่นก็ได้

- มาตรา ๓๙ การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามมาตรา ๓๘ นั้น

(๑) ผู้ทรงสิทธิบัตรจะกำหนดเงื่อนไข ข้อจำกัดสิทธิหรือค่าตอบแทนในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่ชอบธรรมไม่ได้เงื่อนไข ข้อจำกัดสิทธิ หรือค่าตอบแทนในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่ชอบธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง [กฎกระทรวงฉบับที่ 25 พ.ศ. 2542]

(๒) ผู้ทรงสิทธิบัตรจะกำหนดให้ผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตร **ชำระค่าตอบแทนสำหรับการใช้การประดิษฐ์ตามสิทธิบัตรหลังจากสิทธิบัตรหมดอายุ**ตามมาตรา ๓๕ **ไม่ได้**

การกำหนดเงื่อนไข ข้อจำกัดสิทธิ หรือค่าตอบแทนที่ขัดต่อบทบัญญัติ แห่งมาตรานี้ เป็นโมฆะ

มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีผู้ทรงสิทธิบัตรร่วมกัน ถ้ามิได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ทรงสิทธิบัตรร่วมแต่ละคนมีสิทธิใช้สิทธิตามมาตรา ๓๖ และ มาตรา ๓๗ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ทรงสิทธิบัตรร่วมคนอื่น แต่**การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรหรือการโอนสิทธิบัตร** ตามมาตรา ๓๘ ต้องได้รับความยินยอมจาก ผู้ทรงสิทธิบัตรร่วมทุกคน

มาตรา ๔๑ การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรและการโอนสิทธิบัตรตามมาตรา ๓๘ ต้อง**ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่**ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง [ฉบับที่ 26]

ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าข้อความใดในสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิตาม สิทธิบัตรขัดต่อบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๙ ให้อธิบดีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยว่าสัญญานั้นขัดต่อบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๙ ให้อธิบดีสั่งไม่รับจดทะเบียนสัญญานั้น เว้นแต่คู่สัญญาจะมีเจตนาให้ส่วนที่สมบูรณ์แห่งสัญญานั้นแยกจากส่วนที่ไม่สมบูรณ์ได้ ในกรณีนั้นอธิบดีจะสั่งรับจดทะเบียนสัญญาบางส่วนก็ได้

สิทธิที่จะโอนสิทธิบัตรให้แก่บุคคลอื่น

[มาตรา ๓๘] ผู้ทรงสิทธิบัตรจะอนุญาตให้บุคคลใดใช้สิทธิตามสิทธิบัตรของตนตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ หรือจะโอนสิทธิบัตรให้แก่บุคคลอื่นก็ได้

[มาตรา ๔๐] ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีผู้ทรงสิทธิบัตรร่วมกัน ถ้ามิได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ทรงสิทธิบัตรร่วมแต่ละคนมีสิทธิใช้สิทธิตามมาตรา ๓๖ และ มาตรา ๓๗ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ทรงสิทธิบัตรร่วมคนอื่น แต่การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรหรือการโอนสิทธิบัตร ตามมาตรา ๓๘ ต้องได้รับความยินยอมจาก ผู้ทรงสิทธิบัตรร่วมทุกคน

[มาตรา ๔๑] การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรและการโอนสิทธิบัตรตามมาตรา ๓๘ ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ...

[มาตรา ๔๒] การขอจดทะเบียนการรับโอนสิทธิบัตรโดยทางมรดก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

[กฎกระทรวงหมายถึงกฎกระทรวงฉบับที่ ___ ตามแบบ สป/203-ค และ สผ/203-ข ท้ายประกาศกรมทะเบียนการค้าฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2529) ซึ่งถูกยกเลิกโดย ___]